

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narednine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma se
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I. IV.

Izhaja vsak dan, izveniš-
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6, 50 —
mesec : 2, 20 —

V upravništvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1, 70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 103.

V Ljubljani, v ponedeljek 6. maja 1901.

Letnik XXIX.

Sramotilci sv. Alfonza obsojeni.

Znano je, kako nesramno liberalci in nemški nacionalci zlorabijo ime sv. Alfonza Liguorija. Ker ljudstvo te velike moralne teologije seveda ne more samo proučevati in večina »inteligence« te knjige niti videla ni, zato je pač lahko podtikati najgrše nauke in vpiti: Tako zlobno uči »Liguori«, tako uči cerkev, ki ga časti za svetnika!

Vsi protikatoliški listi so zajemali snov za obrekovanje iz grdega pamfleta, ki ga je spisal neki Grassmann. Ko smo »Narodu« očitali, da se laže, ko piše o »zloglasni ligurijanski morali«, se je skliceval na stetiško sodišče, češ pred sodiščem je dokazano, da je res, kar se piše proti sv. Alfonzu in proti cerkvi.

»Narod« se rad sklicuje na sodišča — a samo takrat, kadar njemu ugodno sodijo. Tu so se pa enkrat liberalci pošteno vrezali. Grassmannovo delo je obsojeno na Nemškem od deželnega in od državnega sodišča.

Avgusta in septembra meseca prošlega leta je prišlo iz Stettina v Norimberg mnogo izvodov Grassmannove brošure. Na predlog državnega pravdnštva je norimberško uradno sodišče zaplenilo nekaj izvodov zaradi nenravne vsebine in sramotjenja katoliške vere, njenih naprav in običajev. Grassmann se je pritožil. Stvar je prišla pred norimberško deželno in od tod pred državno sodišče. Vse instance so potrdile zaplembo.

Razsodba državnega sodišča je tako zanimiva, da podajemo iz nje nekaj važnejših mest. Ker se je Grassmann skliceval na to, da je napisal le dovoljeno kritiko, naglašala državno sodišče v svojih razlogih, da to ni kritika, ampak sramotenje katoliške cerkve! Grassmann trdi, da cerkev brani nenravne duhovnike; proti temu naglašala sodišče, da to ni res, ker po cerkvenem pravu so težke kazni določene za nenravne duhovnike. Grassmann trdi, da katoliška cerkev razširja nenravnost, a dokazov za to nima. V teh trditvah sramotilnih dejstev pa vidi sodišče zaničevanje katoliške cerkve.

Grassmann trdi, da noben papež, noben škof in noben duhovnik ne priznava blagoslova krščanskega zakona, ampak samo nje

govo fizično stran. Sodišče pa temu nasproti zatrjuje, da je zakon po katoliškem nauku zakrament, in s tem cerkev verskonravno vrednost zakona posebno naglašala. Grassmann torej tu trdi sramotilno dejstvo, katerega ne more dokazati.

Grassmann trdi, da duhovniki v spovednici ne poznajo sramu. Sodišče pa priznava, da cerkev spovednikom ravno v tej točki ukazuje posebno previdnost.

Grassmann trdi, da zahteva sebičnost in gospodstvaželjnost papežev, kardinalov in škotov celibat, in da ti zaradi svojega gospodstva milijone duhovnikov in ženskih izročajo mukam vesti in pekla.

To trditev spoznava sodišče kot zatrjevanje po ničemer dokazanega sramotilnega dejstva, kakor tudi stavek, da zahtevajo papeži in škofi, da izpovedniki pri izpovedi z nenravnimi vprašanji pridijo izpovedenca. K temu pride še to, da je izpoved po katoliški veri zakrament. Grassmannove trditve se obračajo čisto neomejeno zoper vse papeže, škofo in duhovnike katol. cerkve. Niti glede časa, niti glede kraja in oseb ni Grassmann storil kake izjeme. Iz tega sledi, da se zatrjevana dejstva ne pripisujejo toliko papežem, škofom in duhovnikom, kakor rimski katoliški cerkvi.

Sodba pravi nadalje: »Grassmannova knjiga hoče sicer biti kritika, a po nedokazanih splošnih trditvah in po njih vsebini ni več kritika, ampak sramotenje. Sodišče smatra, da služi moralna teologija Liguorijeva pisatelju samo za pretvezo, da sramoti katol. cerkev.« K sklepu izreka sodišče sodbo, da se morajo uničiti vsi izvodi te knjige s ploščami in klišei vred.

Tako sodijo protestantski sodniki. Zato je sodba tem zanimivejša. Kaj pa pri nas v Avstriji? Tu pa katoliški (!) ljudje te grde laži trosijo dalje.

Mnogo teh trditvev, zaradi katerih je bila zaplenjena Grassmannova brošura, je prinesel »Narod«, in pri nas v »katoliški« (!) Avstriji se pusti mirno tiskati in razširjati, kar na Nemškem celo protestantski sodniki priznavajo za nedopustno!

Opozarjamo tu zlasti na ono mesto v razsodbi, v kateri se brošura obsoja zato,

ker papežem, škofom in duhovnikom sploh očita sramotilna dejstva. Protestantski sodniki imajo toliko razsodnosti, da vidijo v tem sramotenje cerkve. In pri nas? Pri nas se sme vse pisati. »Narod« je že očital na ta način najnesramnejši stvari vsem »klerikalcem«, a nikogar ni, ki bi bil legitimiran za tožbo. Protestantski sodniki so priznali, da v takih slučajih, ko se vsi duhovniki splošno dolže, je tu sramotenje cerkve, katero mora preganjati državni pravdnik.

Kdaj bomo pri nas prišli do tega spoznanja?

Nepriistranska sodba.

Čim bolj razni listi premotrivajo zadnji boj dr. Tavčarjev in Wolfov proti dr. Šusteršiču, tembolj pada senca na dr. Tavčarja. Izvenkranjskim listom se zdi kar nerazumljivo, kako se morejo slov. poslanci tako vesti proti slov. poslancu, kakor sta storila Tavčar in Plantan.

Maloruski list »Ruslan« v svojem poročilu pravi sledeče:

»Zgodovina Slovanstva nam podaja mnogoštevilne žalostne vzglede, kako so posamezna slov. plemena v kljub ugodnim razmeram, bogatim darovom in številni premoči vsled neprestanih osebnih bojov ali vsled narodnega izdajstva postala sužnja germanskim narodom in azijskim hordam, ki so navalivale nanje z vshoda. Ta nesrečna hiba slovenskih plemen je dovela do popolne germanizacije polabskih Slovanov, do hudih stisk alpskih in sudetskih Slovanov in do propada nadepolnih slov. držav v srednji in vzhodni Evropi. Zato v Avstriji 10 milijonov Nemcev vlada 18 mil. Slovanov, zato gospoduje na Ogrskem samo 5 mil. mažarski narod, zato balkanske države ne morejo priti do političnega pomena.«

Nato opisuje usodo Slovencev, ki so majhen niti 2 mil. narod, razdeljen po raznih deželah, ter pravi: »Izgubili so plemstvo po germanizaciji, in kot pri naših Malorusih, tako se je tudi pri njih edino le duhovstvo trudilo za njih narodno probujenje. Nič čudnega torej, da sloni narodnost slovenska na duhovstvu. Kakor drugod, tako so se pa tudi

med Slovence zanesli psevdoliberalni nazori, in nastala je lib. stranka poleg prej edine konservativne stranke, in se bori sedaj z žarom in fanatizmom, ki je običajen le pri divjih rodovih.

Nato karakterizuje »Ruslan« dr. Tavčarja s tem, da pusti v svojem listu reproducirati umazane Grassmannove laži o sv. Alfonzu, in pripoveduje dogodek v zbornici. Šusteršiča sovražijo Vsenemci ker jim je odločno bral levite zaradi proticerkvene gonje, in to je bil vzrok, da v kljub temu, da so priznali Šusteršičevo osebo neomadeževanost, vendar niso hoteli glasovati za grajo Steinu.

»Na veliko radost Vsenemcev sta se našla dva Slovence, Tavčar in Plantan, ki sta z vnemo, vredno boljše stvari, ves bratomorni boj razgrinjala pred Nemci in nista grdo napadala le dr. Šusteršiča in njegovih tovarišev, ampak tudi škofa in duhovščino. To je bila radost na nemški strani! . . . To je zopet en dokaz več, da vsenemška stranka začenja terorizirati parlament, kakor ob svojem času jakobinci; ta terorizem bo dovedel do še hujših posledic, in k temu pomagajo — Slovani!«

Državni zbor.

Dunaj, 4. maja.

Avstrijski državni zbor je že prava hišalnica. Zimski mrizi in toplo pomladansko solnce škodi nervoznim in občutljivim možem, ki naj zdravijo bolno državo. Vsak dan nove ovire, nova nasprotja. V prihodnji seji je kot prva točka na dnevnem redu izjava nadvojvode Frančiška Ferdinanda. Tem povodom bo sigurno gromelo in treskalo iz vsenemških in protestantskih višav na »klerikalizem«, ki je dandanes predmet napadov vseh protiaustrijskih in protislovenskih krogov, da ne govorimo o mejnarodni loži.

Kot druga točka je na dnevnem redu poročilo o državni žganjarini. In pri tej točki se zopet prične, oziroma se je pričelo »barantanje« po starem avstrijskem pravilu: Do, u t d e s.

Nemška levica je vedno solidarna. In ker se nemški poslanci iz planinskih dežel, osobito iz Solnograške in Koroške, za žive in mrtve poganjajo za svoje železnice, je

Tihe žrtve.

Spisal Gvozdenko.

(Dalje.)

Težko se je bilo materi odtrgati od rodne grude, težko zapustiti domačo vas. Res se je živelo, da se slabše ni moglo živeti, ali čeprav so bila pota blatna, cerkev daleč, čeprav jima je vsega nedostajalo, toda imeli ste tu svoje domovje, tu so zrasli vsi rodovi in se takorekoč vesali v obkrožujočo jih naravo, postali njen del. Oni so jo smatrali za svojo, ona nje za svoje. Ali odtrgati se je bilo treba. Revščina je potrgala te vezi s košenimi rokami in ju zagnala mrzlega srca v svet novega gorja, novih ran, postali ste član mestnega delavstva.

No, imela je svoj zaslužek, upati je začela, da preživi mirno svoje dni ob strani materini. Sama je hodila v tovarno, a mati ji je kuhala doma in vodila gospodinjstvo. Ob sobotah ste napravili račun, nakupili, kar je bilo treba, v nedeljo šli v cerkev, malo pobrali, ali šli ven.

Tako je šlo teden za tednom. Res, da je bilo težko letati vsak dan tolikokrat v oddaljeno tovarno, opoldne z malim presled-

kom, da je komaj priletela, pometala vase in odšla, težko je bilo sedeti v tovarniškem zraku toliko ur, ali ipak se ni potožila, saj je videla, da je mati zadovoljna, veselila se je, da ji je mogla povračati težke dni z rodne vasi. Kadar jo je obšla nevolja, spomnila se je mladih let, ko je prinesla materi na njivo vode, kako je segla po nji z opranimi in tresočimi se rokami, zatopljen in vsa v potu. Prenašala je voljno te težave, prepričana, da brez njih ne more biti nihče.

Tako je poteklo nekaj let, jednoličnih ki so bila podobna drug drugemu, da se ji je zdelo, da jih ni niti bilo, če je pomislila malo nazaj. In ta enakomernost bi bila trpela še naprej, ko bi ji ne bila smrt ugrabila matere.

Umrla ji je nanagloma. Dobila je pljučnico, in Neža sama ni vedela, kako je prišlo da so naredili mrtvaški oder, prižgali sveče in hodili kropiti. Njena mati, brez katere si sveta niti misliti ni mogla, je ležala na belem mrtvaškem odru, skozi okna je gledala v belo sobo bela hladnoča zimskega dne. In sveče so vstrepetale, se sožalno zvijale in spuščale dim iz koncev plamena.

In odnesli so mater. Kakor omotljiva

je šla za krsto in prišla domov s pokopališča. Šele doma je čutila, da je sama, tako grozno sama. Zdelo se ji je, da stoji na strmi gori, obdana od prepadov, ločena od ljudij, tako sama in sama. In da prhutajo okrog nje samo netopirji drhtenja, groze pred tem osamljenjem.

Morala si je vzeti drugih delavk na stanovanje, da je mogla shajati, in najele so si gospodarico. Kjer je kraljevala nekoč dobra ljubeča mati, vladala je sedaj tuja, dobičkaželjna ženska.

Pustila se je tako samo, v vsej tej drevi, tem šumu in hrumu, ki jo je obdajal. Samo v nedeljo je šla obiskat spomine na materin grob. In se je zamislila in spominjala vseh malenkostij, ki jih je naredila draga materina roka, ki trohni sedaj v mrzli in mokri zemlji.

V takem razpoloženju je srečala prvi-krat sedanega moža.

Zaljubila se je vanj z vso nepokvarjeno, dobro dušo, ovila se je okrog njega, kot opore v tem neznosnem dušnem stanju. Hotela mu je darovati vse svoje življenje, posvetiti je edino le njemu, samo da dobi človeka, ki bi jo razumel, ki bi jo zopet ljubil.

Vzela sta se. Ona je nehala hoditi v tovarno, ostala je doma in gospodinjila. A on je hodil na delo.

Z vso ljubeznijo se je lotila urejenja gospodinjstva, samo da zadovolji njega; za vse je imela oko, pri vsem roko. A strahoma počne opazati, da mož nima razuma za njeno mehko dušo, da je človek sicer dober, toda da ljubi samo lastno udobnost. Zgrozila se je, ko je začela spoznavati, da nima smisla za njeno globočjo stran, da se bo morala zopet zapreti sama vase, da bo morala zopet obnoviti otožnost in osamelost. Prestraši jo misel, da ne bo nikogar, ki bi razumel njeno ljubezen in delo te ljubezni, ki tega ne bo cenil in jemal to kot nekaj hladnega poboljšek, ki se razume sam ob sebi.

Ko je dobila otroke, je hotela tem darovati vse svoje srce, toda nesli so jih, kot so odnesli mater. In edini preživeli sin se je zvrget po očetu, živél hladno, kot oče, ne razumevši ni najmanjše materine ljubezni. Življenje ji je vžigalo na obrazu kruto silo znak otožnosti, bila je samo dolga vrsta trpljenja ali pa nerazumljene ljubezni.

In zato je bila njena jesen hladna —

(Dalje prib.)

vsa nemška levica na njihovi strani ter zahteva: Ali železnice in žganjarina, ali nič. Ker pa je Čehom in Poljakom, ki se posebno ne navdušujejo za drugo železnico do Trsta, veliko na tem, da se sklene zakon glede žganjarine, zato nasprotja in pogajanja za kulisa mi, ki so sedaj važnejša, nego razprave v zbornici. Stvar pa je postala še bolj zamotana, ker je stopilo na površje vprašanje glede vodnih cest. Vlada se mnogo trudi, da ublaži nasprotja mej strankami, ker državne blagajnice so prazne in vlada potrebuje 80 milijonov.

Češki klub je včeraj izdal izjavo proti nemški levici. V tej izjavi pravijo: Nemške pretnje nas ne strašijo. Ako levica glasuje proti žganjarini, škodi tudi nemškemu prebivalstvu. Žganjarina ni narodna zahteva, ker žganjarino plačuje vsa dežela in višji dohodek je namenjen vsej deželi. Čehi ponujajo kompromis, da naj se najprvo uravnajo nekatere reke in potem grade potrebni vodotoki. In teh misli je tudi vlada. Ako pa se večina v zbornici protivi uravnavi rek, bodo češki poslanci zabranili zakon o železnicah. Tako Čehi.

In vendar je ta zahteva precej enostranska, ker Čehi sedaj zahtevajo uravnavo tudi takih rek, ki niso v črti vodotokov. Dobro, država naj bi sploh povsod podpirala uravnave vodâ, toda vodne zagradbe in uravnave na Češkem in Moravskem in v Galiciji ne morejo veljati kot odškodnina za železnico skozi Bohinj do Trsta. V istem trenutku morajo jugoslovanski poslanci zahtevati razne krajevne železnice in državne podpore za uravnavo raznih rek in hudournikov.

In to so v petek popoldne tudi storili, ko so v razgovoru s češkimi poslanci naglašali potrebo raznih železnic ter uravnavo raznih vodâ.

Razmere so torej zopet precej napete. Vladi pa je končno tudi vse edno, ali se grade železnice ali ne. Ako se stranke ne zjedini, pomaga si vlada zopet s § 14. Kocka ni še padla, ker v ponedeljek se snidejo levičarski voditelji pri ministerskem predsedniku. V Avstriji so poleg ostrih narodnih nasprotij tudi razna gospodarska in politična, in to je njena slabost. A Bismarcka nimamo, ki bi se z močno roko otrsela raznih pigmejev ter vodil državno upravo v pravem avstrijskem duhu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. maja.

»Czas« o slovenskih liberalcih.

Dopisnik imenovanega poljskega lista se peča v jedni zadnjih številki z razpravo o dr. Šusteršičevem grajalnem predlogu in piše mej drugim: »Dobro vemo, kako lahko je v poslanski zbornici na podlagi razmer, ki so večini poslancev manj znane, kakor na pr. razmere v Kini, odlikovati se s podlimi napadi. Gospoda dr. Tavčar in Plantan sta slikala dr. Šusteršiča kot katoliškega Jakobinca, ki na Kranjskem vse terorizira in prav posebno sramotno zatira spoštovane, plemenite in nedolžne (izborno povedano!) slovenske radikalce. Mej tem pa dokazuje vsaka številka »Slovenskega Naroda«, glasila dr. Tavčarja, dokazujejo znane politične demonstracije protiljubljanskemu škofu itd. o silovitosti radikalnega gibanja.« Tako piše krakovski »Czas«, glasilo poljskega kluba. Jasni se je jelo tudi izvan Slovenije.

Čehi o kanalski predlogi.

Znano je, da je vlada samo radi tega predložila poslanski zbornici načrt glede vodnih cest, ker je s tem hotela pridobiti Čeha in Poljake za predlogo o gradnji železnic. Toda vladni poskus se bo bržkone izjalovil. Ne samo poslanci onih dežel, ki od kanalskih zvez ne bodo imele nobene posebne koristi, marveč tudi Čehi sami niso vneti za kanalsko predlogo. To je razdel posl. dr. Kramar v nekem pismu dopisniku »P. L. L.«: »Jaz za svojo osebo«, pravi ta poslanec, »v kanalih ne vidim sreče za našo deželo in naše ljudstvo, da, skoro prepričan sem, da bo gradnja vodnih cest prejšje koristila Nemčiji nego nam, ker ji bomo s tem olajšali le konkurenco z Avstrijo na Balkanu in Levanti. Dokler ni odstranjen ta važen pomislek, se vnemam

samo za kanalizacijo Vltave in Labe, vendar brez zveze z Donavo, ter za uravnavo naših vodâ«. — S Kramarjem se bržkone strinja tudi večina češkega kluba, katere postopanje je izvršilni odbor mladočeške stranke odobril. — Jednako stališče bodo bržkone zavzemali tudi ostali agrarci.

Objektivnost zborničnega predsedstva

se je pokazala v petek zopet v krasni luči. Za besedo se je oglasil, kot smo omenili, poljski poslanec Michejda, ki je z ozirom na interpelacijo poslanca Demela branil češke in poljske sodnike v Šleziji. Akoravno je naznanil podpredsedniku Pradeju, da bo govoril pet do deset minut, mu je vendar odtegnil besedo, češ, da ne govori k stvari. Wolf, Schönerer in sodrugi smejo seveda večkrat po pol ure in še dalje mučiti zbornico z vsakovrstnimi vprašanji na predsednika in mu kljub temu nihče ne odtegne besede. Kakor se vidi, postaja predsedstvo vedno bolj »objektivno«. — Poljski klub je v soboto sklenil, da zahteva odločno potrebnega zadoščenja. Da bi se le tudi ostale stranke energično uprle takemu postopanju, saj bi bilo kmalu bolje. Naj se ozira nekoliko tudi na Slovane.

Potovanje cesarja v Prago

nikakor še ni definitivno določeno in v uradnih krogih se sploh kar molči o tem vprašanju. Na tozadevna vprašanja odgovarjajo posamni ministri z zmajevanjem z ramami in skoro se zdi, da hoče neka nevidna roka ako ne popolno preprečiti, pa vsaj zakasnit cesarjevo potovanje. Gotovo je že sedaj, da 21. maja cesarja ne bo v Pragi, ker se 20. t. m. snideja delegaciji in bo 21 ali 22. t. m. vsprejem delegatov pri cesarju.

Zahvala prestolonaslednika.

Povodom izjave nadvojvode Frana Ferdinanda v zadevi katoliškega šolskega društva so poslale istemu razne korporacije prisrčne zahvale. V tem so se odlikovala v prvi vrsti gorenjeavstrijska in tirolska društva. Na te zahvale je pa prestolonaslednik odgovoril istotako s prisrčnimi besedami zahvale in priznanja. Jeden tak odgovor smo priobčili v sobotnem listu. Posebno hvaležnega se je pa izkazal nadvojvodi list »Neue Warte am Inn« v Braunau-u na Gornje-Avstrijskem, ki je priobčil več člankov o tej pomenljivi zadevi. Sedaj je pa prejel urednik tega lista sledečo zahvalo: »Vaše blagorodje! Nj. cesarska visokost gospod nadvojvoda Fran Ferdinand je z veseljem bral krasne članke Vašega lista, katerih lojalna vsebina zasluži vso pohvalo. Ostanite vedno, visokocenjeni gospod, tako zvest pospeševatelj v resnici dinastiških in verskih idej. Izrekam Vam po visjem naročilu najtoplejšo zahvalo. Mgr. dr. Jos. pl. Lanyi, papežev tajni komornik. Hahnenort pri Hallmonsdödtu, 28. aprila. — Take zahvale seveda Schönererjevce niso po godu.

Cesar Viljem in Burt.

Bruselski »Petit Bleu« prinaša zanimiva razkritja glede postopanja cesarja Viljema proti Burom. Omenjeni list piše, da ni pripisati osebnemu prepričanju cesarjevemu, da je tako korenito spremenil svoje simpatije do Burow v odkrito antipatijo, nego da za vsem tičijo nemški kapitalisti, in sicer sindikat nemških zlatih rudnikov, ki se je leta 1896 bal, da mu londonski angleški sindikat vzame ves dobiček v rudnikih na »Kaudu«, a leta 1898 da se je sklenila med obema sindikatoma pogodba, temeljem katere so Nemci deležni na dohodkih omenjenih zlatih rudnikov. Glavni »macher« najnovejšega angleško-nemškega prijateljstva da ni nihče drug, nego pl. Miquel, dosedanji nemški finančni minister, katerega so se v petek srečno iznebili, in njegov drug Adolf plem. Hausemann, ravnatelj banke diskontne družbe. Znano je, da je bil Miquel, predno je postal poslanec, upravni svetnik tega zavoda. Miquel je vplival na cesarja Viljema ter delal dobro in slabo vreme za Bure. — Kajpada se tudi po Miquelovem odstopu v tem oziru ne obrne na bolje, ker nemški kanalski projekt bolj pospešuje angleško zlato, nego pa simpatije do Burow.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. maja.

Zaupnice dr. Šusteršiču. Somišljenike opozarjamo na brzojavne izjave zaupa-

nja in spoštovanja dr. Šusteršiču, ki dohajajo od raznih zastopov in korporacij. Objednem pa dobiva gospod poslanec tudi številno pismenih izjav. Jedno tako izjavo mu je včeraj odposlal tudi občinski zastopnik na Dobrovi, katere konec slove: S tem izrekamo podpisani Vam v imenu cele dobrovske občine neomejeno in brezpogojno zaupanje, katerega nam nikdar ne omaja ona domača in tuja framasonska klika, ki se je zadnji čas tudi v državnem zboru tako ostudno spravila na Vas in z Vami vred tudi nad nas, volivce Vaše. Le neustrašeno naprej! Za Vami stoji ogromna masa poštenega slovenskega ljudstva, ki še le sedaj prav očitno spoznava, da si je v Vas izvolilo najodločnejšega in najvrednejšega zastopnika. Bog in pomoč njegova bodi vedno z Vami. — Anton Laznik, župan. Anton Rotar, J. Dolinar, F. Černe, Peter Dolinar, Jožef Zorc, Fr. Velkavrh, svetovalci.

Slovenske delavke dr. Šusteršiču.

Prejeli smo naslednjo izjavo: »Neustrašenemu, a od slovenskih volkov tako zaničevanemu zastopniku pete skupine kličemo navdušeno: Bog ga živi! — Krščansko-socialne delavke v Ljubljani.« (Sledi ogromno število podpisov.)

Umeščena sta bila danes 8. g. Janez Zupančič na župnijo Šmihel pri Žužemberku in 8. gosp. Jakob Sebar na župnijo Polom na Kočevskem.

Dež. predsednik baron Hein se je v družbi prezidijalnega tajnika podal na Dolensko.

Osebnosti. Drž. posl. g. F. Robič je izstopil iz graške presojevalne komisije o zadružništvu. — G. Alfred Čebular, c. kr. poročnik pri 6. pešpolku, sin g. prof. Čebularja v Gorici je postal nadporočnik pri istem polku. — Umrla je v Kranju gospa Antonija Pettan, vdova pokojnega trgovca Martina Pettana. — Umrl je v Konjicah posestnik g. Janez Vezenseg. — Umrl je isterski rodoljub pomorski kapetan g. Vinko Štrcaj. — Trgovski minister je imenoval poštnega kontrolorja g. Ferdinanda Tomažiča višjim poštnim kontrolorjem v Ljubljani. — Deželni predsednik je imenoval tehnika g. Iv. Rezača, provizoričnim stavbinskim adjunktom pri drž. stavbinskem delu na Kranjskem. — Dvorni operni pevec Slovenec g. Bučar zapusti Dunaj. Te dni je gostoval v Berlinu z velikim vspehom G. Bučarja je sedaj angaževalo berlinsko gledališče »Theater des Westens«. — Umrl je v tukajšnji bolnici g. dr. Leo Filatero, c. kr. notar v Kozjem. — Umrla je v Ljubljani gospa Frančiška Kattauer roj. Redlich.

Volitev v okrajno bolniško blagajno se je včeraj izvršila za drugi volivni okraj. Krščansko-socialna lista je dobila 135 glasov. Nekateri krščansko-socialni kandidati so dobili tudi do 240 glasov, ker so nekatere volili tudi socialni demokratje. Socialnodemokratska lista je dobila 105 glasov, liberalna lista pa je ob 45 kandidatih za delegate dobila 37 glasov, ki so se pa zavrgli, ker tisti, ki so to listo sestavljali, niso menda vedeli, da se ne more smatrati za glasovnice listke, na katerih je n. pr. napisan volivni poziv. Izvoljenih je 44 krščansko-socialnih delegatov, kot 45. delegat pa je izvoljen socialni demokrat Varšek, ker je bila izvolitev jednega drugega kandidata radi tega neveljavna, ker ni član bolniške blagajne.

Sv. birma na Koroškem. Krški knezoškof bode birmoval jutri dne 7. maja v Št. Tomažu, v sredo dne 8. maja v Kotmari vesi, v četrtek 9. t. m. pa v Glinjah.

Zanimiva razprava pred graškimi porotniki se je vršila dne 4. maja. Pred porotniki je stal hlapec Derler, ki je, kakor smo že poročali, zadavil učenca Karola Maitza ko mu je le ta očital tatvino, in truplo potem obesil pod streho. Porotniki so potrdili vprašanje o hudodelstvu, potrdili so tudi vprašanje glede od Derlerja izvršenih tatvin. Derler je za svoje grozno dejanje dobil — 7 let težke ječe. 31let stari Derler je izjavil, da kazen takoj nastopi.

Lepa slavnost. Iz Trsta se poroča, da je ondi slovesno blagoslovil 8. g. Jožef Zupan, dekan iz Doline, novo zastavo čitalnice v Brezovici. Zastava ima na jedni strani sv. Jožefa, na drugi pa sv. Cirila in Metoda. Zastava je krasno delo šolskih sester Ciril in Metodove šole v Trstu. Istodčasno so blagoslovili tudi kip lurdске Matere Božje in novo zastavo Marijine družbe. Kumica obeh zastav je bila gospa Ivana Kastelic.

Zidarska dela pri vipavski železnici. Zidarska mojstra brata Mozetič sta prevzela zidanje poslopij na vseh osmih postajah vipavske železnice. Zavezala sta se, da izvršita to delo do konca meseca marca l. 1902. Mej postajami je tudi Kodravlje-Kamnje.

Iz Tržiča. Vsi trije liberalni listi so se zgrozili nad predrznostjo tržiških klerikalcev, ki so ustanovili celo v »nemškem« Tržiču Raiffaisenovo posojilnico. Drugega v začetku niso mogli očitati novi zadrugi, kakor da je klerikalno delo, da je nepotrebna in da ne bo mogla obstati. — Pred ustanovitvijo je nagajalo deželno sodišče v Ljubljani, ki je dvakrat ovrгло pravila, katera je pred nekaj leti brez ugovora potrdilo. Konečno so bile vendar premagane vse zapreke in dné 25. marca 1901 je posojilnica začela poslovati. Kako nepotrebna je nova »hranilnica in posojilnica v Tržiču«, je razvidno iz tega, da šteje s 30. aprilom že 27 zadružnikov. V petih tednih so stranke vložile 22.863 K 46 h in se je izdalo 46 hranilnih knjižic. Vrnila se je ena vloga 220 K 30 h, in dovolila so se štiri posojila v skupnem znesku 4800 K. Prometa je imela posojilnica v aprilu 43.167 K 25 h, in sicer prejemkov 25.153 K 56 h, izdatkov pa 18.013 K 69 h. Iz tega je razvidno, da je bila posojilnica v Tržiču prav potrebna in da se je ljudje z veseljem in zaupanjem poslužujejo. Ker je njen namen pomagati zadružnikom v gmotnem oziru, zato lahko upamo, da se je bode zavedno ljudstvo v tržiškem sodnem okraju z veseljem oprijelo in tako pripomoglo, da bo hranilnica in posojilnica v Tržiču kmalu med prvimi denarnimi zadrugami na Gorenjskem. Liberalci seveda niso veseli takih zadrug, ker jim pri vsaki vnovič vest očita, da so samo v lažeh in natolcevanju prvaki, v človekoljubnih in nesebičnih delih pa najzadnjaki, ki bi samo radi razdirali, kar drugi postavijo. Tržiška hranilnica in posojilnica ima v prvi vrsti namen pomagati kmetu in delavcu. Da bi vzbujala varčnost pri teh in jim pomagala v sili, zato se je ustanovila. In če se je oklenilo ljudstvo že v prvem mesecu nove zadruge, smemo trditi, da bo to zaupanje še raslo in pomagalo mlademu zavodu do lepega razvoja.

Ljubljanske novice. V Ljubljani utočil je v soboto zvečer 9letni šolski učenec Ivan Schöner. Deček se je igral na Polakovem plavi ob sv. Petra nasipu ter se prekucnil v Ljubljano. — Codellijev motorski voz je na Poljanski cesti povozil sedem let starega dečka Feliksa Koprivca. Težko ranjenega dečka so prepeljali v bolnico. Codelliju naj se prepove drviti po ulicah! — Prve letošnje črešnje so došle danes na ljubljanski trg. — V Gruberjev kanal padla je v soboto delavka Frančiška Jan. — Prijettat. Postopač Anton Šusteršič je poskušal pri starinarju Juriju Puglu svojo srečo. Ukral je Puglu stare obleke, katere se pa ni dolgo veselil, ker tatvina se je skoro zapazila, na kar je bil tat zasledovan in aretovan. — Konj splašil se je danes dopoldne na Vodnikovem trgu nekemu vozniku, ker je pridrdral mimo Codellijev motor. Prevrnil se je pri tem jeden »štant« in se ubilo jedno izložbeno okno pri Nolljevi prodajalnici. — Konj z brano na Dunajski cesti. Dolenčev konj se je danes splašil na polju in z brano tekkel po Dunajski cesti.

Razmere v ljubljanskem gasilnem društvu so še vedno tako napete, kakor so bile. Mi nismo o teh razmerah zadnje mesece nič pisali, ker smo upali, da bode gospod Stricelj s svojimi tovariši toliko obziren, da na korist redu v ognjegasnem društvu prostovoljno odstopi. To se ni izvršilo, pač pa so Striceljevi pristaši z različnimi »kneipami« še bolj dražili ognjegasce,

od katerih so konečno z raznimi sredstvi spravili nekaj mož na Striceljevo stran. Včeraj se je vršil občni zbor. Pri volitvi odbora je bil zopet izvoljen za načelnika g. Stricelj menda samo z dvema glasoma večine. Da je bil Stricelj izvoljen, moral je pomagati župan, ki je prišel glasovat kot častni član. S tem je kot župan prav malo storil za pomirjenje v društvu. Opozicija trdi, da so glasovali taki, ki niso upravičeni, da se je glasovalo za odsotne ude itd. Čujemo, da se vloži protest radi te volitve in da bodo člani zahtevali tudi izvanredni občni zbor. Člani mej drugim tudi zahtevajo, da se da na dnevni red zanimiv predlog o neki baraki. Čule so se mej drugim tudi pritožbe, da vodi gospod Leutgeb knjige v nemškem jeziku, dasi je bilo sprejeto slovensko poveljevanje.

Celjskim Nemcem ne bo več igrala ljubljanska nemška gledališka družba. V Celju se nastani posebna nemška gledališka družba pod vodstvom bivšega Oppenheimovega režiserja Rollmanna.

Iz Studenic pri Poljčanah priredé dravinjski hribolazci dné 9. t. m. izlet na Boč, h kateremu je vsakdo prijazno vabljen. Odhod iz Studenic ob 7. uri zjutraj. Ta dan bode p. n. gg duhovnikom in učiteljem gotovo ugajal. Drugi veliki izlet na Boč pa bode v nedeljo, 2. dan junija t. l.

Novo pevsko društvo se je ustanovilo na Krasu z imenom »Lira« za Koprivo Skopo.

Dobiček trboveljskega premogokopa. Občni zbor trboveljske premogarske družbe je izdal poročilo, v katerem sam priznava dobička do 2.116 704 K.

Don Carlos v Gorici. V hotelu pri južni železnici v Gorici stanuje že nekaj časa don Carlos s svojo soprogo.

Samomor v zaporu. V občinskem zaporu v Krminu se je obesil prejšnjo nedeljo neki delavec z imenom Antonio Bergamasco, katerega so bili vtaknili v luknjo malo poprej radi razsajanja v pijanosti.

Organizacija neodvisnega hrvatskega delavstva v Zagrebu lepo napreduje. Za 1. maj je izdala oklic, v katerem svari delavce naj se k praznovanju 1. maja ne dajo zapeljati soc. demokratom. Oklic se končuje: »Živela slobodna Hrvatska in v njej sloboden radnik! D lje z-bezvjerci i bezdomovinci! Stupimo pod zastavo Boga i Hrvatske!« Člani neodvisne hrvatske delavske organizacije se vsak dan množe. Organizacija ima sedaj v Zagrebu tudi svoj pevski zbor, ki broji nad 40 pevcev ter sedaj vzdržuje čevljarski strokovni kurz. Kakor čujemo, pojavlja se v krogih neodvisnega hrvatskega delavstva želja, da bi se v velikem številu sešlo na veliki hrvatski delavski slavnosti v Varaždinu na praznik sv. Petra in Pavla s slovenskimi delavci, združenimi v »Slov. kršč. soc. zvezi.«

Telefonska in brzojavna poročila.

Medvode, 5. maja. Radi napadov slovenskih liberalcev, kateri so se zvezali z nasprotniki Avstrije na osebo mej našim ljudstvom obče spoštovanega g. dr. Šusteršiča obč. odbor jednoglasno sklene, da priznava koristno delovanje gosp. dr. Šusteršiča in mu izraža vse zaupanje. — Obč. zastop Medvode.

Domžale, 6. maja. Neomejeno zaupanje g. dr. Šusteršiču! — Hranilnica in posojilnica pri Sv. Jakobu ob Savi.

Domžale, 5. maja. Mi poznamo dr. Šusteršiča in poznamo slovenske Wolfe. Zato zakličemo: Dr. Šusteršič, Vi ste naši, mi smo Vaši! — Delavsko podporno društvo.

Domžale, 5. maja. Vsi nemški in slovenski Wolfovci nas ne prestrašijo. Dr. Šusteršič, le pogumno naprej, mi vedno nevstrašeno za Vami! — Hranilnica v Domžalah.

Domžale, 6. maja. Bog živi vrlega zastopnika našega! Vse spoštovanje in zaupanje dr. Šusteršiču, a sramota narodnim izdajicam. — Občinski zastop Ihanski.

Kamnik, 6. maja. Občina Me-kinje izreka tem potom popolno zaupanje svojemu čislancu poslancu in prvoboritelju katoliških Slovencev, dr. Šusteršiču, ter z gnjevom obsoja protiljudsko delovanje liberalcev. — Župan: Jože Hočevar.

Kamnik, 6. maja. Liberalna svojat s svojimi napadi ne bo omajala našega zaupanja v dr. Šusteršiča, ki vspešno dela za gospodarsko korist Slovencev, ne pa razdira. Hvaležna — Hranilnica in posojilnica v Tunjicah: Kralj.

Škofjaloka, 6. maja. Popolno udanost in zaupanje prvoboritelju poslancu dr. Šusteršiču izraža — hranilnica in posojilnica Staraloka.

Škofjaloka, 6. maja. Slovenskega Luegerja dr. Šusteršiča Bog živi! — Politično društvo Staraloka.

Kranj, 6. maja. Prvoboritelju našemu dr. Šusteršiču slava. Mi smo z Vami! Vstrajajte! — Hranilnica in posojilnica Zgornjebesniška.

Podnart, 5. maja. Dr. Šusteršiču neomejeno zaupanje in hvalo za njegovo delavnost in požrtvovalnost izražamo vedno udani trpini v Kropi. Katoliško delavsko društvo. Skriba, predsednik.

Radovljica, 6. maja. Katoliško-slovensko politično društvo za radovljiški okraj izraža svoje neomajano zaupanje gospodu dr. Ivanu Šusteršiču. — Za predsedništvo: J. Vurnik.

Gorje pri Bledu, 6. maja. Očetu gospodarske organizacije dr. Šusteršiču kličemo: Ne zgubite poguma, mi smo na Vaši strani. — Zbrani odborniki hranilnice in kmetijskega društva.

Tržič, 6. maja. Kranjskim liberalcem: Fej! Katoliku dr. Šusteršiču: Le tako naprej! kličejo člani — Katoliškega izobraževalnega društva v Križih pri Tržiču.

Gorenjavas, 6. maja. Dr. Ivanu Šusteršiču izreka neomejeno zaupanje — Kmetijsko društvo na Dolenji Dobravi.

Jesenice, 6. maja. Tesneje kot ob volitvah stoji za poslancem dr. Šusteršičem v tem hudem boju nad 400 volilcev jeseniških. — Sinkovec.

Krško, 6. maja. Neomejeno zaupanje dr. Šusteršiču. — Hranilnica in posojilnica Leskovec-Krško. Načelstvo.

Krška vas, 6. maja. Obč. Cerklje pri Krškem izreka gospodu dr. Šusteršiču neomejeno udanost in zaupanje, izdajicam pa zaničevanje. — Za občinski odbor: Marinček Al., župan.

Št. Vid pri Zatičini, 5. maja. Voditelju kmečke organizacije dr. Šusteršiču neomajano zaupanje izraža — Kmetijska podružnica v Št. Vidu na Dolenjskem.

Novomesto, 6. maja. Hrast se omaje in hrib, naš dr. Šusteršič nikdar ne klone, ljudstvo je naše za njim, dobro on vsikdar to ve. — Katoliško politično društvo.

Dobropolje, 6. maja. Požrtvovalno, nesebično delujočemu načelniku naše gospodarske organizacije dr. Šusteršiču naša neomejena udanost in spoštovanje. Liberalcev trud je prazen, ne spravi nas narazen. — Hranilnica in posojilnica v Robu.

Metlika, 5. maja. Iskreno kličemo g. dr. Ivan Šusteršiču, načelniku naše gospodarske organizacije: Neomejeno udanost hvaležnost in spoštovanje ter vse zaupanje. — Kmet. društvo Metlika: Martin Matijašič, načelnik.

Metlika, 5. maja. Slovenskim Wolfvcem sramota! Neomejeno zaupanje našemu za blagor slovenskega ljudstva delujočemu voditelju dr. Šu-

steršiču. Zivel! — Matjašič, Pezdirc, Dragovan, župani občin Božjakovo, Drašiči, Lokvič.

Metlika, 5. maja. Kolikor strastneje bode z Wolfom združeni slovenski liberalizem našega izvrstno uglednega zagovornika dr. Šusteršiča blatil in obrekoval, toliko večje bode naše spoštovanje in ljubezen do njega.

— Katoliško-narodni Slovenci: Dovgan, prošt, Novak, kapelan, Hrovat, kapelan, Vuksinič, n. v. r. oskrbnik, Pezdirc, župan, Matjašič, župan, Dragovan, župan, Schönbrun, posestnik, Petrarič, posestnik, Prus, posestnik, Stupar, Nemanič, posestnik, Pečarič J., posestnik, Črnagelj Marko, posestnik, Jos. Vuksinič, načelnik hranilnice in posojilnice.

Višnjagora, 6. maja. Slava dr. Šusteršiču! Krivica zmaguje, pravica zmaga! — Županstvo Krka.

Žužemberk, 6. maja. Bog živi neustrašnega in neutrudnega prvoboritelja slovenske kmetijske organizacije. — Kmetijsko društvo Žužemberk.

Žužemberk, 6. maja. Možem, katere napadajo izdajice vere, naroda in domovine, kličemo vedno: Slava. Zatorej slava dr. Šusteršiču! — Kat. narodni volilci.

Hotederšica, 5. maja. Vsa čreda nasprotnikov gospodarske organizacije nam ne more omajati zaupanja v našega dobrotnika dr. Šusteršiča! Hvaležni smo našim nasprotnikom, da so se na tak način razkrinkali. Živel dr. Šusteršič! — Posojilnica in hranilnica v Črnem Vrhu. Kmetijsko društvo v Črnem Vrhu.

Št. Vid pri Zatičini, 5. maja. Prvoboritelju za katoliško-narodno misel dr. Šusteršiču popolno zaupanje, izdajicam domovine zaničevanje! — »Katoliški napredek« v Št. Vidu na Dolenjskem.

Boh. Bistrica, 6. maja. Dr. Šusteršiču popolno zaupanje, le neustrašljivo naprej v blagor milega našega naroda! — Prezel, župan; Kobal, Prezelj, Repinc, Medja, Ravnik, Rozman, Znidar, Rozman, Stendler, Rozman, Piber, Rozman, Žvab, Znidar, Mencinger, Medja, Bevc, odborniki.

Cirknica, 6. maja. Prvoboritelju za ubogo slovensko ljudstvo dr. Šusteršiču zaupanje in slava! Poslanec brez dela pereat! — Katol. slov. izobraževalno društvo.

Cirknica, 6. maja. Neustrašnemu branitelju katoliških idej ljubezen in spoštovanje. Bog živi in ohrani nam voditelja dr. Šusteršiča. — Fr. Rajčević, župnik v Grahovem, v imenu katoliško mislečih volivcev.

Cirknica, 6. maja. V znak neomejenega zaupanja narodnemu delavcu dr. Šusteršiču gromovito kličemo: Nevstrašeno naprej! Mi smo za Vami. — Meniševci.

Cirknica, 6. maja. Z gospodarskimi društvi si je dr. Šusteršič vzgojil falango, in ta svojemu vodji prisega neomahljivo zvestobo! On za nas, mi zanj! — Konsumno društvo.

Velike Lašče, 6. maja. Odločno obsojamo počenjanje liberalnih slovenskih poslancev v državnem zboru. Vrlemu dr. Šusteršiču izrekamo neomejeno zaupanje. — Lužarji pri Velikih Laščah. Gruden, župan; Žužek, Jamnik, odbornika.

Postojna, 6. maja. Dr. Šusteršiču, prvoboritelju za gospodarski procvit, neomejeno zaupanje. — Hranilnica in posojilnica Hrenovice.

Ilirska Bistrica, 5. maja. Vedoč, da je cela gonja samo politična spletka narodnih, verskih in gospodarskih nasprotnikov, vztrajamo trdno na gospodarskem polju in kličemo: Vztrajajte neomajano vkljub vsemu kovarstvu. Vse ljudstvo je z Vami. Bog živi gospoda dr. Ivana Šuster-

šiča! — Gospodarsko društvo v Trnovem. Hranilnica in posojilnica v Trnovem.

Senožeče, 6. maja. Dr. Šusteršiču: Čestitamo Vašej neoskrunjeni časti, uverjeni, da skupni sovražnik mora pasti! — Hranilnica in posojilnica Senožeče.

Šentpeter na Krasu, 6. maja. Sramota onim, ki so v zvezi zakletih sovražnikov našega naroda — trpina! Slava, spoštovanje in neomejeno zaupanje dr. Ivanu Šusteršiču, pogumnemu načelniku v boju samopomoči zatiranih! Besni napadi vzbujajo vedno bolj zavest, a peklensko zlobnost bode strla naroda žilavost. Stojte slej kakor prej za nas, mi za Vas! — Za občino: Margon, župan. Za hranilnico in posojilnico: Penko, predsednik. Za delavsko podporno društvo in kmetijsko podružnico: Zupan, načelnik.

Stari trg pri Rakeku, 4. maja.*) Globoko obžalujemo in obsojamo divjanje in nesramen način boja proti osebi prvega zastopnika gospodarske samostojnosti slovenskega ljudstva, a slovenski trpin bode vedno s hvaležnostjo in ljubeznijo stal mu na strani za požrtvovalno delovanje proti vsem spletkam nasprotnih rovarjev in sovragov ljudstva. Neomejeno spoštovanje in udanost dr. Šusteršiču izraža »Konsumno društvo v Starem trgu«. — P. Hauptmann, načelnik; Jernej Poje, odbornik.

Stari trg pri Rakeku, 4. maja.*) Nevstrašno stojimo vselej ob strani voditelja gospodarske organizacije dr. Šusteršiča. Svoje neomejeno spoštovanje in zaupanje izreka mu načelstvo kmetijske hranilnice in posojilnice v Starem trgu. — Ivan Turk, načelnik, Janez Janežič, odbornik.

Staritrq pri Rakeku, 6. maja. Dr. Šusteršiču, vrlemu boritelju za svetinje naroda, neomajano zaupanje! Črna zemlja naj pogrezne izdajalske sokole v volčji obleki! — 368 njegovih volilcev.

Gorica, 6. maja. Načelstvo centralne posojilnice izreka dr. Šusteršiču svoje neomejeno zaupanje in spoštovanje. Protestujemo proti ubivanju zaslužnih mož.

Opomba. Ostale brzojavke radi nedostajanja prostora priobčimo jutri.

Dunaj, 5. maja. V jutrišnji seji pride po poročilu listov v poslanski zbornici na vrsto deklaracija nadvojvode Frana Ferdinanda. Razprava bo zelo živahna. Krščanski socijalci pošljejo v boj dr. Luegerja, soc. demokrati Pernersdorferja, nemški radikali pa Eisenkolba. Češki poslanci podajo znano državnoopravno izjavo in se glasovanja ne udeleže. Jednako izjavo oddajo bržkone tudi hrvatski poslanci.

Dunaj, 6. maja. Državni zbor je zopet pred krizo. Iz »lunctima« glede vodnih cest je levica naredila politično afero. Mladočehe hoče prisiliti k obstrukciji, ker se ne upajo brez gospodarskih pridobitev priti domov. A dosegla bo levica najbrže nasprotno. Čehi se vračajo k desnici.

Dunaj, 6. maja. Včeraj je bil 4. ljudski shod Vsenemcev. Wolf je govoril o pojmu: Allddeutsch. Vsenemstvo pomeni boj proti trem nemštvu sovražnim elementom: proti slovanstvu, katolicizmu in židovstvu. Vsenemstvo pomeni tudi skupnost z brati v nemški državi. Od leta 1866. niso več v nemški državi, a smo še v Nemčiji. Pri teh besedah ga je vladni komisar ustavil. Wolf je sklenil: Mi moramo zopet narediti zvezo med nami in med nemško državo, drugo prepuščamo svetovni zgodovini.

*) Za sobotno število prepozno došlo.

Izdajatelj: Dr. Evžen Lampe. Odgovorni vrednik: Iven Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani.“